

Informacja dodatkowa

Dane

I Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:

1.1 Nazwę jednostki

Gmina Lisewo

1.2 Siedzibę jednostki

Lisewo

1.3 Adres jednostki

ul. Chełmińska 2, 86-230 Lisewo

1.4 Podstawowy przedmiot działalności jednostki

Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem

od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

3. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne

Bilans skonsolidowany zawiera bilanse jednostek budżetowych, samorządowego zakładu budżetowego, instytucji kultury, samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej oraz jednostki samorządu terytorialnego

Bilans skonsolidowany zawiera dane następujących jednostek:

Urząd Gminy, ul. Chełmińska 2, 86-230 Lisewo

Jednostka Samorządu Terytorialnego (Organ), ul. Chełmińska 2, 86-230 Lisewo

Gminne Usługi Wodno Kanalizacyjne, ul. Boczna 13, 86-230 Lisewo

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Toruńska 15, 86-230 Lisewo

Zespół Szkolno-Przedszkolny , ul. Toruńska 17, 86-230 Lisewo

Szkoła Podstawowa w Krusinie, Krusin 53, 86-230 Lisewo

Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie, Drzonowo 42, 86-230 Lisewo

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie, ul. Toruńska 14, 86-230 Lisewo

Gminna Biblioteka Publiczna w Lisewie, ul. Toruńska 15, 86-230 Lisewo

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

załącznik nr 4.1

5. **Inne informacje**
Nie dotyczy

II **Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:**

1.

Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego, podobne

1.1 **przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia**
załącznik nr 1.1

1.2 **Aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kulturalnych - o ile jednostka dysponuje takimi informacjami**
Brak takiej informacji

1.3 **Kwota dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych**

Nie dotyczy

1.4 **Wartość gruntów użytkowanych wieczysto**
załącznik nr 1.4

1.5 **Wartość niezamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym umów leasingu**
Nie dotyczy

1.6 **Liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych**
Nie dotyczy

1.7 **Dane o odpisach aktualizujących należności ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)**

załącznik nr 1.7

1.8 **Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym**
Nie dotyczy

Podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty

1.9

a

powyżej 1 roku do 3 lat

pożyczki	369 016,10
kredyty	1 531 030,00

b

powyżej 3 lat do 5 lat

pożyczki	338 923,30
kredyty	1 089 648,00

c

powyżej 5 lat

pożyczki	416 512,96
kredyty	1 979 322,00

Kwotę zobowiązań w sytuacji, gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingowe z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłyby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub

1.10

leasingu zwrotnego

Nie dotyczy

Łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń

1.11

Nie dotyczy

Łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

1.12

Nie dotyczy

Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników a zobowiązaniem zapłaty za nie

1.13

Nie dotyczy

Łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazywanych w bilansie

1.14

Nie dotyczy

Kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

Kwota wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze w 2018 roku wynosi

9.815.766,27 zł.

1.16

Inne informacje

Brak

2.

2.1

Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów

Nie dotyczy

2.2 Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odseki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
645.086,48 zł nie zawiera odsetek i różnic kursowych

2.3 Kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
3.640 zł. - odszkodowanie z polisy ubezpieczeniowej

2.4 Informacje o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
Nie dotyczy

2.5 Inne informacje

3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki
Nie dotyczy

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

Podane zasady wyceny aktywów i pasywów dotyczą zarówno wyceny dokonywanej w ciągu roku obrotowego, jak i na dzień bilansowy:

1. Umarza się jednorazowo i w całości zalicza się w koszty w momencie przyjęcia do eksploatacji :
 - książki i inne zbiory biblioteczne,
 - odzież i umundurowanie
 - meble, dywany, czajniki elektryczne
 - pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w miesiącu oddania ich do używania.
2. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji wyceny zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz. Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:
 - w przypadku zakupu według ceny nabycia, na którą składa się cena zakupu oraz koszty związane z przystosowaniem składnika majątku do używania,
 - w przypadku darowizny według wartości rynkowej z dnia nabycia z uwzględnieniem stopnia dotychczasowego zużycia lub w wartości niższej określonej w umowie darowizny albo w umowie o nieodpłatnym przekazaniu,
 - w przypadku ujawnienia w drodze inwentaryzacji według wartości wynikającej z posiadanych dokumentów, a w przypadku ich braku według wyceny eksperta,
 - w przypadku nieodpłatnego otrzymania od jednostki budżetowej przez inną jednostkę budżetową według wartości określonej w dokumencie przekazania. Najczęściej stanowić je będzie wartość ewidencyjna z poprzedniej formy własności- dotychczasowa wartość początkowa, przy czym ujmuje się też dotychczasowe umorzenie.
3. Księgi inwentarzowe prowadzi się dla pozostałych środków trwałych i dla wartości niematerialnych i prawnych od wartości powyżej 500 zł, i do wartości 10.000 zł.
4. Pozostałe środki trwałe o wartości poniżej 500 zł podlegają jedynie ewidencji ilościowej.
5. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne powyżej wartości 10.000 zł. umarza się i amortyzuje przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. **Nie umarza się gruntów i dóbr kultury.** Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje metodą liniową.
6. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje jednorazowo za okres całego roku.
7. Nowo przyjęte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje począwszy od następnego miesiąca po miesiącu, w którym je przyjęto do używania.
8. Zasady regulujące dokonywanie odpisów aktualizujących należności.
 - a) do przychodów urzędu gminy zalicza się dochody budżetu gminy nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych
 - b) należności realizowane na rzecz innych jednostek ujmuje się jako zobowiązania na rzecz tych jednostek
 - c) wartość należności aktualizuje się zgodnie z ustawą o rachunkowości, z zastrzeżeniem ust. d-g. na dzień bilansowy
 - d) odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących rozchodów budżetu zalicza się do wyników

na pozostałych operacjach nie kasowych

e) odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają fundusze

g) odpisy aktualizujące wartość należności są dokonywane nie później niż na dzień bilansowy tj. 31 grudnia

9. Odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

10. Rzeczowe aktywa obrotowe wycenia się na dzień bilansowy według ich wartości wynikającej z ewidencji.

11. Należności zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.

12. Ponoszone koszty ujmowane są na kontach zespołu 4 – „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie.” w podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków.

13. Materiały wycenia się w cenach zakupu.

14. Środki pieniężne na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

15. Przeksięgowania z kont 222, 223, 224 dokonuje się miesięcznie na podstawie sprawozdań finansowych.

16. Jeżeli jedną operację dokumentuje więcej niż jeden dowód/egzemplarz dowodu/, podstawę zapisu stanowi dowód zatwierdzony przez skarbnika lub osobę upoważnioną.

17. Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

18. W organie finansowym wynik z wykonania budżetu ustalany jest według gospodarki kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych na koncie 961 „ Wynik wykonania budżetu”. W roku następnym, po zatwierdzeniu sprawozdania przez organ stanowiący jst, saldo tego konta przeksięgowywane jest na konto 960 „ Skumulowany wynik budżetu”

19. Należności i udzielone pożyczki na dzień bilansowy - w kwocie wymaganej zapłaty z zachowaniem ostrożności, na dzień nabycia lub powstania - według wartości nominalnej.

20. Zobowiązania - na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, przy czym zobowiązania finansowe, których uregulowanie zgodnie z umową następują drogą wydania aktywów finansowych innych niż środki pieniężne lub wymiany na instrumenty finansowe według wartości godziwej, na dzień powstania zobowiązania wycenia się według wartości nominalnej.

Określenie w „kwocie wymaganej zapłaty” oznacza, że w wycenie uwzględnia się ewentualne, należne na dzień bilansowy odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie, jeżeli jednostka nie rezygnuje z ich dochodzenia. Kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa w wartości nominalnej.

21. Środki trwałe w budowie - w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości .

Załącznik nr 1.1

Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego, podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia

1.1

Grupa	Wartość inwentarzowa				Umorzenia					Wartość netto
	B.O.	Zwiększenia	Zmniejszenia	B.Z.	B.O.	Całk. um. pod datą zakupu	Zmniejsz.	Wartość umorz. roczna	B.Z.	
1.	2.	3.	5.	6.	7.	8.	10.	11.	12.	15.
Gr. 0	1 022 865,09	48 129,00	6 617,29	1 064 376,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 064 376,80
Gr. I 011	14 588 250,59	2 917 031,07	822 112,01	16 683 169,65	4 582 530,81	0,00	221 251,31	285 673,87	4 646 953,37	12 036 216,28
Gr. II 011	22 111 614,05	3 563 607,28	198 250,84	25 476 970,49	8 618 810,78	0,00	0,00	884 455,17	9 503 265,95	15 973 704,54
Gr. III 011	376 923,04	0,00	0,00	376 923,04	369 323,20	0,00	0,00	4 686,39	374 009,59	2 913,45
Gr. IV 011	381 949,46	642 564,34	4 629,74	1 019 884,06	285 577,45	0,00	4 380,35	41 204,99	322 402,09	697 481,97
Gr. V 011	43 603,48	0,00	0,00	43 603,48	33 315,43	0,00	0,00	6 104,49	39 419,92	4 183,56
Gr. VI 011	4 391,10	0,00	0,00	4 391,10	475,71	0,00	0,00	439,11	914,82	3 476,28
Gr. VII 011	1 174 630,23	818 640,00	789 350,00	1 203 920,23	1 141 908,11	0,00	575 951,66	136 471,11	702 427,56	501 492,67
Gr. VIII 011	700 827,52	89 113,50	85 104,45	704 836,57	459 924,46	0,00	84 305,45	154 926,60	530 545,61	174 290,96
Razem 011:	40 405 054,56	8 079 085,19	1 906 064,33	46 578 075,42	15 491 865,95	0,00	885 888,77	1 513 961,73	16 119 938,91	30 458 136,51
020	61 083,67	0,00	0,00	61 083,67	11 641,90	0,00	0,00	44 434,47	56 076,37	5 007,30
Razem 020:	61 083,67	0,00	0,00	61 083,67	11 641,90	0,00	0,00	44 434,47	56 076,37	5 007,30

1.4 Wartość gruntów użytkowanych wieczystie
Grunty w wieczystym użytkowaniu 2018

Lp.	Treść (nr działki,	Wyszczególnienie	Stan na początek	Zmiana stanu w trakcie roku		Stan an koniec roku
				zwiększenia	zmniejszenia	
1	2	3	4	5	6	7
		Powierzchnia (m2)	6 788,80	0,00	0,00	6 788,80
1	Nr 150	Wartość (zł)	102 646,66	0,00	0,00	102 646,66
		Powierzchnia (m2)	300,00	0,00	0,00	300,00
2	Nr 63/3	Wartość (zł)	4 524,00	0,00	0,00	4 524,00
		Powierzchnia (m2)	186,00	0,00	0,00	186,00
3	Nr 27/10	Wartość (zł)	2 804,88	0,00	0,00	2 804,88
		Powierzchnia (m2)	600,00	0,00	0,00	600,00
4	Nr 8/1	Wartość (zł)	9 048,00	0,00	0,00	9 048,00
		Powierzchnia (m2)	900,00	0,00	0,00	900,00
5	Nr 4/3	Wartość (zł)	13 572,00	0,00	0,00	13 572,00
		Powierzchnia (m2)	500,00	0,00	0,00	500,00
6	Nr 40/1	Wartość (zł)	7 540,00	0,00	0,00	7 540,00
	Razem	Powierzchnia (m2)	9 274,80	0,00	0,00	9 274,80
	Razem	Wartość (zł)	140 135,54	0,00	0,00	140 135,54

Dane o odpisach aktualizujących należności ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek 1.7 samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)

Stan odpisów aktualizujących wartość należności w 2018 roku

Lp.	Należności	Stan na początek roku obrotowego (Bo)	Zmiany stanu odpisów w ciągu roku obrotowego			Stan na koniec roku obrotowego (Bz)
			zwiększenia	wykorzystania	rozwiązania	
1	2	3	4	5	6	7
1	odpady komunalne	0,00	45 500,73	0,00	0,00	45 500,73
2	podatki	0,00	101 090,91	0,00	0,00	101 090,91
3.	opłaty za wodę i ścieki	0,00	17 048,36	0,00	0,00	17 048,36
4.	opłaty za przedszkole	0,00	111,66	0,00	0,00	111,66
	Razem	0,00	163 751,66	0,00	0,00	163 751,66

